ADRODDIAD BLYNYDDOL
A DATGANIADAU ARIANNOL
am y flwyddyn yn gorffen 31 Rhagfyr 2021

EISTEDDFOD

Sefydliad Corfforedig Elusennol
Rhif elusen: 1155539
www.eisteddfod.cymru

CYNNWYS

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr:

Amcanion a Gweithgareddau'r elusen	2
Cyflawniadau a pherfformiad	4
Adolygiad Ariannol	9
Gwybodaeth Gyfreithiol a Gweinyddol	12
Strwythur, Llywodraethu a Rheoli	13
Cynlluniau'r Dyfodol	16
Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol	17
Datganiad o'r Gweithgareddau Ariannol	20
Mantolen	21
Datganiad o'r Llif Arian	22
Nodiadau i'r datganiadau ariannol	23

ATODIADAU

Nid yw'r wybodaeth a gynhwysir yn yr atodiadau yn rhan o'r datganiadau ariannol archwiliedig:

Atodiad A – Swyddogion y Llys a'r Cyngor	35

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR

Adroddiad yr ymddiriedolwyr am y flwyddyn yn gorffen 31 Rhagfyr 2021

Mae'r ymddiriedolwyr yn cyflwyno eu hadroddiad blynyddol a datganiadau ariannol yr elusen am y flwyddyn yn gorffen 31 Rhagfyr 2021. Paratowyd y datganiadau ariannol yn unol â'r polisïau cyfrifyddu a nodir yn nodyn 1 i'r cyfrifon ac yn cydymffurfio â chyfansoddiad yr elusen, Deddf Elusennau 2011, Datganiad o Arferion a Argymhellwyd i Elusennau (SORP) sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â'r Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS102).

AMCANION A GWEITHGAREDDAU'R ELUSEN

Amcanion yr Eisteddfod, er budd y cyhoedd yng Nghymru a ledled y byd, yw:

- hyrwyddo addysg y cyhoedd yn nhreftadaeth a diwylliant Cymru, y gwyddorau a'r iaith Gymraeg; a hyrwyddo, cadw a diogelu treftadaeth a diwylliant Cymru a'r iaith Gymraeg, drwy unrhyw ddull a modd yr ystyrir yr ymddiriedolwyr yn dda yn cynnwys trwy gynnal gŵyl genedlaethol yn flynyddol, sef Eisteddfod Genedlaethol Cymru.

  Mae'r Ymddiriedolwyr yn gweithredu i gyflawni'r amcanion hyn trwy ddilyn yr ymrwymiadau a ganlyn:

- Y Gymraeg yw iaith gweithgareddau'r Eisteddfod a'r Ŵyl. Tra'n parchu'r egwyddor hon, dylid sicrhau bod gwybodaeth ar gael i'r di-gymraeg, a gweithgareddau i'r rhai hynny sy'n dysgu'r Gymraeg.
- Bwriedir i'r Eisteddfod barhau i fod yn Ŵyl deithiol/symudol. Trwy weithio mewn partneriaeth â'r cymunedau lleol, Cymdeithas awdurdodau lleol Cymru a chyrff eraill, dylid ymdrechu i sicrhau bod yr ymweliadau'n gymorth i hyrwyddo adnewyddiad y cymunedau, a bod y budd economaidd, cymdeithasol a diwylliannol i'r ardaloedd hynny yn sylweddol a pharhaol.
- Bwriedir i'r Eisteddfod Genedlaethol ddathlu egni a chyfoesedd yr iaith Gymraeg, ardderchowgrwydd diwylliant Cymru, a thraddodiadau gwerthfawr a drosglwyddwyd o genhedlaeth i genhedlaeth.
- Bwriedir i'r Eisteddfod barhau i fod yn Ŵyl gystadleuol yn ei hanfod. Dylid adolygu nifer a natur y cystadlaethau'n rheolaidd i sicrhau eu bod yn addas a pherthnasol i'r cyfnod.
- Bwriedir i'r Eisteddfod hefyd fod yn llwyfan i'r goreuon yn amrywiol agweddau'r diwylliant Cymreig a'r celfyddydau yng Nghymru, boed amatur neu broffesiynol.
- Rhaid sicrhau strwythur rheoli a threfnu effeithiol sy'n cyd-fynd â'r gofynion cyfreithiol ac ymarferol sy'n bodoli er mwyn sicrhau gweithredu amserol a diwastraff gan wneud y defnydd gorau o'r adnoddau. Dylai'r rheolaeth fod yn agored a thryloyw ac yn parchu egwyddorion sylfaenol priodoldeb a llywodraeth gorfforaethol yn gyffredinol.
- Dylid cydweithio gyda chyrff lleol a chenedlaethol (cyrff cyhoeddus, cyrff gwirfoddol a chwmnïau preifat) a chymunedau Cymru er mwyn sicrhau llwyddiant yr Ŵyl.
- Ni ddefnyddir eiddo'r Eisteddfod at ddibenion nad ydynt yn elusennol.

AMCANION A GWEITHGAREDDAU'R ELUSEN

Budd cyhoeddus

Mae'r ymddiriedolwyr yn cadarnhau eu bod nhw wedi cydymffurfio â'r ddyletswydd yn adran 17 o Ddeddf Elusennau 2011 i roi sylw priodol i'r canllawiau budd cyhoeddus a gyhoeddir gan y Comisiwn Elusennol wrth benderfynu ar ein gweithgareddau.

Amcanion craidd yr Eisteddfod Genedlaethol yw hyrwyddo diwylliant Cymru a diogelu iaith, hanes a thraddodiadau Cymru mewn cymdeithas amrywiol fodern. Mae gŵyl flynyddol yn cael ei chynnal i ddathlu popeth Cymreig ac i ddatblygu diwylliant Cymru o fewn y brif ffrwd drwy:

- Annog pobl i ddefnyddio a dysgu'r iaith Gymraeg;
- Hyrwyddo diwylliant, bwyd, tirlun a threftadaeth Cymru sy'n adlewyrchu Cymru;
- Arddangos perfformwyr Cymreig i gynulleidfa ehangach;
- Darparu canolbwynt ar gyfer gweithgareddau cymdeithasol, economaidd a diwylliannol.

Mae'r ŵyl yn hyrwyddo a'n hybu'r defnydd o'r iaith Gymraeg, trwy arddangos talent o Gymru. Mae hyn yn cael ei gyflawni drwy ymglymu artistiaid, cerddorion, perfformwyr, busnesau, addysg a darparwyr cymdeithasol. Mae'r holl bobl leol a'r holl fusnesau lleol yn cael eu hannog i fynd ati i gymryd rhan, gan greu cyfuniad â blas Cymreig arbennig i adlewyrchu diwylliant, traddodiadau a gwerthoedd pobl Cymru.

Mae'r Eisteddfod Genedlaethol yn cyflawni ei hamcanion craidd trwy:

- Arddangos hunaniaeth ddiwylliannol unigryw a threftadaeth Cymru; annog pobl i ddathlu hanes a diwylliant Cymru;
- Feithrin a chynyddu'r defnydd o'r iaith Gymraeg ymysg pob grŵp oedran;
- Ddarparu cyfleoedd cyffrous i ysgolion a chymunedau trwy gydol Cymru i gymryd rhan ynddynt;
- Ddarparu cyfleoedd i'n hartistiaid Cymreig blaenllaw i arddangos eu talentau;
- Ddod yn hygyrch i gynulleidfa fwy eang o wahanol oedrannau, rhyw ac ethnigrwydd, trwy ddod â'r Eisteddfod i mewn i'r oes fodern;
- Hyrwyddo'r iaith Gymraeg ymysg busnesau yn y sector preifat;
- Gynyddu proffil Cymru ar lefel rhyngwladol;
- Gydlyniant cymunedol trwy weithredu a chymryd rhan yn wirfoddol yn lleol;
- Weithio gyda sefydliadau lleol i gryfhau Cymru a'i chymunedau;
- Godi proffil a phoblogrwydd canu corawl yng Nghymru;
- Arloesi gyda thechnoleg newydd e.e. y cyntaf yn y Byd i we-ddarlledu'n fyw yn y Gymraeg yn 2000, a'r rhaglen Gymraeg gyntaf ar gyfer yr iPhone yn 2010;
- Annog datblygiad addysgol;
- Gryfhau llwyfan Cymru;
- Gynyddu cystadleuaeth iach a gwaith tîm;
- Annog pobl i gyfrannu o gefndiroedd di-gymraeg;
- Adeiladu pontydd rhwng pobl o ethnigrwydd a chenhedloedd amrywiol.

CYFLAWNIADAU A PHERFFORMIAD

Eisteddfod AmGen 2021

Yn fuan yn y flwyddyn newydd, daeth hi'n gynyddol amlwg fod lefelau COVID-19 ar draws Cymru'n parhau'n uchel ac na fyddai modd cynnal Eisteddfod lawn ar y Maes.

Unwaith eto eleni, penderfynwyd cynnal Eisteddfod AmGen, gan ddatgan y byddai prosiect 2021 yn adeiladu ar lwyddiant 2020 ac yn gyfle i roi blas o'r Eisteddfod i bawb.

Mae'r adroddiad hwn yn drosolwg o'r prosiect ac yn gyfle i edrych yn ôl ar flwyddyn anodd arall i bawb, gan obeithio y byddwn ni'n adrodd ar Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion y flwyddyn nesaf.

Mae hefyd yn gyfle i ni ddiolch yn gyhoeddus i bawb sydd wedi ein helpu ni a'n cefnogi ni dros y flwyddyn ddiwethaf, gan obeithio eich bod chi wedi mwynhau Eisteddfod AmGen ac y gwelwn ni chi i gyd ar y Maes yn Nhregaron ym mis Awst.

Amcanion AmGen 2021

Un o amcanion AmGen yn 2020 oedd i gefnogi artistiaid a pherfformwyr yn ystod y cyfnod clo. Gyda'r sector digwyddiadau wedi parhau dan glo drwy gydol y flwyddyn, roedd eleni'n gyfle i ni gefnogi'r rheini sy'n gweithio y tu ôl i'r camera ac yn y diwydiant hefyd.

Ein prif amcanion eleni oedd:

- Creu wythnos o weithgareddau a digwyddiadau a oedd yn cwmpasu holl elfennau Eisteddfod arferol
- Creu rhaglen uchelgeisiol gyda gwerthoedd cynhyrchu a chreadigol o safon, fyddai'n apelio at gynulleidfaoedd eang
- Creu cyfleoedd perfformio i gwmpas eang o berfformwyr, gan gyfuno artistiaid newydd gyda pherfformwyr mwy profiadol
- Creu cyfres o gystadlaethau cyfansoddi, llwyfan a chelfyddydau gweledol, gan greu cyfleoedd perfformio unigol, yn ogystal â chyfleoedd i gyfansoddi gwaith creadigol
- Datblygu defnydd o'n platfformau digidol, gan ganolbwyntio ar ddatblygu cynulleidfa ar ein sianel YouTube ac ar-lein
- Datblygu'r berthynas rhwng yr Eisteddfod, BBC Radio Cymru a S4C, fel bod gwylwyr a gwrandawyr yn gallu symud o blatfform i blatfform yn rhwydd drwy gydol yr wythnos
- Sicrhau bod pob prosiect yn adlewyrchu prif amcanion yr Eisteddfod, sef hyrwyddo'r Gymraeg a diwylliant Cymru, gan greu cyfleoedd i bobl o bob oed a chefndir i ddefnyddio'u Cymraeg yn hyderus.

Cystadlu

Eleni, bu modd cynnal cyfres o gystadlaethau llwyfan, cyfansoddi a chelfyddydau gweledol, ac ry'n ni'n ddiolchgar iawn i'n holl banelau am eu cefnogaeth a'u cydweithrediad parod wrth dynnu popeth ynghyd mewn cyfnod byr.

Cyhoeddwyd rhestr testunau newydd ar-lein, gyda chystadlaethau ym mhob un o'r adrannau arferol, a defnyddiwyd gwefan yr Eisteddfod fel hwb cystadlu.

Cystadlaethau Llwyfan

Oherwydd cyfyngiadau, bu'n rhaid i bawb uwch-lwytho fideo i'r wefan er mwyn cymryd rhan mewn cystadleuaeth llwyfan. Dyma'r tro cyntaf i ni ddefnyddio system fel hyn.

Yn naturiol, roedd y niferoedd yn is na'r arfer, ond roedd hyn i'w ddisgwyl oherwydd y cyfyngiadau, yr amserlen dynn ar gyfer cystadlua'r ffaith bod rhaid cyflwyno perfformiadau'n ddigidol. Mentrodd dros 800 o gystadleuwyr, gyda'r beirniaid yn fodlon iawn gyda'r safon ar draws yr adrannau.

Defnyddiodd y beirniaid y fideos er mwyn dewis eu hoff berfformiadau a chafodd y tri gorau ym mhob cystadleuaeth eu gwahodd i ddod i gael eu ffilmio yng Nghaerdydd neu Bangor.

Gan fod nifer o gystadleuwyr yn hunan-ynysu neu'n dioddef o COVID-19 yn ystod y cyfnod ffilmio, bu'n rhaid dangos fideos cartref rhai cystadleuwyr ar y teledu. Darlledwyd y cystadlaethau ar S4C a BBC Radio Cymru mewn rhaglenni dyddiol, gyda'r dau ddarlledwr a'r Eisteddfod yn hyrwyddo cynnwys ein gilydd.

Celfyddydau Gweledol

Cyflwynodd 28 o artistiaid eu gwaith i'w ystyried ar gyfer arddangosfa agored Y Lle Celf, a grëwyd gan gwmni 4Pi. Rhiannon Gwyn o Sling, Gwynedd enillodd Wobr Josef Herman, Dewis y Bobl, eleni.

Cystadlaethau Cyfansoddi

Gyda'r Eisteddfod yng Ngheredigion wedi'i gohirio am flwyddyn arall, cafodd cyfansoddiadau 2020 eu cadw dan glo eto, gan roi cyfle i ni greu nifer o gystadlaethau newydd.

Roedd yr amserlen yn dynn iawn ar gyfer cystadlaethau cyfansoddi, ac ry'n ni'n ddiolchgar i bawb a aeth ati i greu yn ystod y gwanwyn.

Gan fod y diwydiant llyfrau wedi dioddef cymaint dros y flwyddyn ddiwethaf, a chan fod cyfansoddiadau'r Fedal Ryddiaith a Gwobr Goffa Daniel Owen ar gyfer 2020 eisoes wedi'u beirniadu, penderfynwyd gwobrwyo cyfrolau buddugol 2020 eleni.

Cynhaliwyd prif seremonïau'r wythnos yng nghanolfan y BBC yn Sgwâr Canolog, Caerdydd, gyda BBC Radio Cymru'n gyfrifol am seremoni'r Fedal Ddrama a Gwobr Goffa Daniel Owen, a'r Orsedd yn cydweithio gyda'r BBC ar y seremonïau gorseddol.

Cafwyd enillwyr teilwng ym mhob un o'r seremonïau, gyda Dyfan Lewis yn ennill y Goron, Gareth Evans-Jones yn derbyn y Fedal Ddrama a Gwenallt Llwyd Ifan yn ennill y Gadair.

Stori fawr yr wythnos oedd llwyddiant Lleucu Roberts, wrth iddi ddod i'r brig yng nghystadleuaeth Gwobr Goffa Daniel Owen a'r Fedal Ryddiaith, gan ennill y 'dybl' rhyddiaith, a hynny am yr eildro, gan iddi ennill y ddwy wobr yn Eisteddfod Sir Gâr 2014 hefyd.

Cafodd y Goron a'r Gadair eu cynllunio a'u creu gan Tony Thomas a Nicky Williams yng ngweithdy'r Eisteddfod yn Llanybydder.

Ymysg yr enillwyr amlwg eraill oedd David Thomas, a enillodd wobr Dysgwr y Flwyddyn eleni, a Mared Williams, a enillodd Wobr Albwm Cymraeg y Flwyddyn am yr albwm, *Y Drefn*. Byddwn yn dychwelyd at gyfansoddiadau Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion 2020 y flwyddyn nesaf, gan gyhoeddi'r beirniadaethau, yr enillwyr a'r gweithiau buddugol yn yr Eisteddfod yn ôl yr arfer.

CYFLAWNIADAU A PHERFFORMIAD

Eisteddfod Gudd

Eleni, roedden ni'n awyddus i greu digwyddiad amgen ar ddechrau wythnos yr Eisteddfod a fyddai'n cael ei ffrydio'n fyw drwy gydol y penwythnos.

Gyda chyfyngiadau wedi llacio rhywfaint erbyn diwedd Gorffennaf, roedd modd gwerthu nifer fechan iawn o docynnau ar gyfer penwythnos yr Eisteddfod, a gynhaliwyd yng ngardd Canolfan y Celfyddydau, Aberystwyth.

Roedd y penwythnos yn gymysgedd o sesiynau llwyfan byw a pherfformiadau wedi'u curadu mewn lleoliadau ar draws Cymru, gyda phob genre cerddorol yn cael ei hadlewyrchu yn ei thro. Roedd teimlad 'Llwyfan y Maes' i raglen dydd Sadwrn, gydag artistiaid y Tŷ Gwerin ac Encore i'w gweld ddydd Sul.

Dangosodd S4C raglen uchafbwyntiau ddiwedd yr wythnos, ac mae BBC Radio Cymru hefyd wedi chwarae nifer fawr o'r setiau dros yr wythnosau diwethaf. Gan mai dim ond yn fyw oedd modd gwylio'r ffrwd dros y penwythnos, penderfynwyd rhyddhau setiau unigol ar gyfryngau cymdeithasol, ein gwefan ac YouTube eto'n ystod mis Awst, gan roi cyfle i bobl wylio setiau llawn ar adeg oedd yn gyfleus iddyn nhw.

Bron i bedwar mis ar ôl y penwythnos ei hun, mae ambell sesiwn yn dal i gael eu gwylio degau o weithiau'n ddyddiol, gyda sesiynau Welsh at the West End, Bryn Fôn a'r Band a Casi x Seindorf yn ffefrynnau amlwg ar ein sianel YouTube.

Mae'r sesiynau, ynghyd â'r ffrwd fyw dros y penwythnos ei hun wedi'u gwylio dros 50,000 o weithiau erbyn hyn, ac wedi apelio at gynulleidfaoedd o bob oed ac o bob rhan o'r byd. Mae niferoedd y gwylwyr ar S4C yn ychwanegol at y ffigwr hwn.

Yr artistiaid a fu'n rhan o'r Eisteddfod Gudd oedd:

Dydd Sadwrn:

Band Pres Llareggub, Omaloma, Glain Rhys a'r Band, Lily Beau, Sybs, Pys Melyn, Y Cledrau, Huw Chiswell, Blackelvis, Los Blancos, Kim Hon, Candelas, Alffa, Bryn Fôn a'r Band, Eden

Dydd Sul:

Sian James a Ballet Cymru, Gwilym Bowen Rhys, Irfan Rais a Tudur Phillips, Georgia Ruth, Gareth Bonello, Casi x Seindorf, Catrin Finch a Seckou Keita, A'th Fendico Di, Teulu Lovell Jones, Mari Wyn Williams, Dathlu Côr-ona, Simmy Singh, Welsh of the West End

Noddwyd y penwythnos gan Brifysgol Aberystwyth.

Prosiectau a Phartneriaethau

Roedd Eisteddfod AmGen eleni'n gyfle i greu nifer o brosiectau newydd a datblygu ambell raglen oedd eisoes wedi'i gychwyn y llynedd.

Un o'n hamcanion oedd creu rhaglen uchelgeisiol gyda gwerthoedd cynhyrchu a chreadigol o safon a fyddai'n apelio at gynulleidfaoedd eang, a braf oedd gweld bod hyn wedi digwydd ar ddiwedd y prosiect.

Roedd pwyslais mawr ar weithio mewn partneriaeth eleni, gyda chwmni Theatr Invertigo, Amgueddfa Cymru, y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol a Llyfrgell Genedlaethol Cymru ymysg ein partneriaid yma yng Nghymru, a Gŵyl Werin Genedlaethol Awstralia a Chanolfan Gelfyddydau Genedlaethol Canada yn bartneriaid rhyngwladol yn rhai o'n prosiectau.

CYFLAWNIADAU A PHERFFORMIAD

Roedd yr arlwy'n amrywiol iawn - o raglen deyrnged i Aled Lloyd Davies i gig Merched yn Gwneud Miwsig yn ein storfa yn Llanybydder, ac o bererindod farddonol o amgylch Cymru gan Rhys Iorwerth i sgwrs gyda'r Prif Weinidog, Mark Drakeford.

Yn gerddoriaeth, llenyddiaeth, drama, dawns, sgyrsiau a darlithoedd, roedd rhywbeth i bawb yn ein rhaglen eleni.

Cafodd sesiynau 'nodedig' eu dangos ar facebook, ar-lein ac ar ein sianel YouTube bob noson am 21:00. Roedd y rhain yn cynnwys set Bryn Fôn a'r Band o Gastell Belan, cyngerdd Tŷ Gwerin o Bell gyda Pedair, Eve Goodman a Cerys Hafana, a Gig y Pafiliwn, yn dathlu deng mlynedd o label Recordiau I Ka Ching. Cafodd y gig ei ffrydio mewn sinemâu mewn gwahanol rannau o Gymru ar y noson hefyd.

Roedd sesiynau poblogaidd eraill yn cynnwys Deffro'r Llwch: Rhwng yr Hen Ganiadau a'r Nodau Newydd, comisiwn newydd gan Patrick Rimes a Beth Celyn, cyfres y Zoomryson, Monologau'r Maes a chyfres y Cwt Cerdd. Cafodd y Cwt Cerdd ei ddarlledu bob noson yn ystod yr wythnos, gan edrych ar arddull gerddorol wahanol bob tro. Ar ôl yr Eisteddfod, dangoswyd y gyfres ar S4C.

Daeth cyfle i weithio gyda chwmni Telesgop ar raglen y Pentref Gwyddoniaeth a Thechnoleg eleni, gyda chyfres o ffilmiau a thrafodaethau'n canolbwyntio ar nifer o bynciau. Roedd y sesiynau'n cynnwys rhaglenni teyrnged hyfryd i'r Athro Syr John Meurig Thomas a'r Athro Glyn O Phillips, ynghyd â chyfres ar y cosmos gyda Gwenllïan Williams a chyfres o arbrofion cemegol gyda chriw o fyfyrwyr cemeg ifanc.

Canolfan Genedlaethol Dysgu Cymraeg oedd yn gyfrifol am raglen y Pentref Dysgu Cymraeg eto eleni. Mae hon yn bartneriaeth sy'n rhedeg drwy gydol y flwyddyn gyda chyfle i weithio ar wahanol brosiectau.

Yn ogystal â bore coffi fyw ddyddiol gyda gwestai, trefnodd y Ganolfan sioe 'Whodunnit' ar gyfer dysgwyr, a braf yw gweld fod y sioe wedi bod ar daith rithiol yn ystod Wythnos Dysgu Cymraeg yn ddiweddar.

Dros y misoedd diwethaf, ry'n ni hefyd wedi creu label cerddoriaeth, LABEL EG, ac wedi rhyddhau ambell gân ar y label yn barod, gan gynnwys Cofleidia Fi gan Dionne Bennett a Matholwch gan Siddi a Siobhan Owen, a ryddhawyd ar y cyd gyda label Recordiau I Ka Ching.

Ry'n ni'n parhau i dangos sesiynau newydd, gyda dau fonolog newydd sy'n rhan o gyfres Monologau'r Maes yn cael eu dangos ym mis Tachwedd.

Mae hwn yn brosiect ar y cyd gyda Chwmni Theatr Invertigo a Dramâu Cymru, a dangoswyd y ddau gyntaf gyda John Ogwen a Lauren Connelly, yn ystod wythnos yr Eisteddfod, gyda pherfformiad gan Siân Phillips a Lemfreck wedi'u ffilmio'n ddiweddar.

Ein Cynulleidfa

Oedran

Mae oedran y rheini sy'n gwylio ar YouTube (neu o leiaf yr unigolyn sydd wedi tanysgrifio i'n sianel YouTube) yn newid yn ystod yr wythnos.

Fel rheol, merched o 25-34 oed sy'n fwyaf tebygol i wylio ein cynnwys ar YouTube, ond yn ystod wythnos yr Eisteddfod, mae hyn yn newid i ddynion dros 65 oed.

Efallai bod hyn yn dangos fod gwylwyr hŷn yn trin sianel YouTube yr Eisteddfod yn union fel teledu ac yn gwylio'n 'fyw' yn hytrach na mynd ati i wylio'n ôl ar adeg arall.

CYFLAWNIADAU A PHERFFORMIAD

Merched o 35 oed i 44 oed yw'r garfan gryfaf o ddilynwyr sydd gennym ni ar facebook, a merched o 25 oed i 34 oed sydd fwyaf tebygol o'n dilyn ni ar Instagram. Yn ddiddorol, dynion o 21-24 oed yw'r garfan fwyaf o'n dilynwyr ni ar Trydar.

Rhyngwladol

Er bod y rhan fwyaf o'n gwylwyr ni yn y DU (a Chymru'n benodol), mae gennym ddilynwyr mewn nifer o wledydd eraill ar draws y byd.

Rhain yw'r gwledydd mwyaf poblogaidd:
UDA, Yr Ariannin, Awstralia, Canada, Ffrainc, Sbaen, Iwerddon, Seland Newydd, Yr Almaen.

Cyfryngau Cymdeithasol

Eleni, dangoswyd 38 sesiwn ar facebook yn ystod wythnos yr Eisteddfod, o'i gymharu â 80 yn 2020.

Argraffiadau ar gyfryngau cymdeithasol, 2021 (wythnos yr Eisteddfod yn unig) - 1,330,304, o'i gymharu â 1,028,742 yn 2020.

Ymgysylltiad ar gyfryngau cymdeithasol, 2021 (wythnos yr Eisteddfod yn unig) - 57,028, o'i gymharu â 54,645 yn 2020.

Derbyniwyd cyfanswm o £2.490m o incwm i mewn yn ystod i flwyddyn i gymharu gyda £2.763m yn 2020 a gwariwyd cyfanswm o £1.696m (£1.542m yn 2020). Gan gynnwys hefyd yr enillion o £75,000 ar y buddsoddiadau (£20,000 yn 2020), mae hyn yn gadael gweddill (cyn y cynnydd yng ngwerth y cynllun pensiwn) ar ddiwedd y flwyddyn o £869,000 (2020: Gweddill o £1.241m).

Ar 31 Rhagfyr 2021 roedd yr asedau net yn £5.190m (£3.311m yn 2020).

Cronfeydd

Mae'r Eisteddfod yn cadw cronfeydd ariannol mewn nifer o gategorïau:

Cronfeydd Anghyfyngedig - ar gael i'w defnyddio, yn ôl disgresiwn yr ymddiriedolwyr, i unrhyw un o ddibenion elusennol yr Eisteddfod Genedlaethol.

Cronfeydd Cyfyngedig - arian a roddir i'w defnyddio ar gyfer pwrpas penodol, ac mae eu defnydd yn gyfyngedig i'r pwrpas hwnnw. Cyfanswm y gronfa ar ddiwedd 2021 oedd £235,000 (2020: Dim).

Cronfeydd Penodol - yn cynrychioli incwm a dderbynnir ar gyfer Eisteddfodau'r dyfodol. Yn ystod y flwyddyn, derbyniwyd cyfanswm o £84,000 ar gyfer Eisteddfod Ceredigion (sydd i'w chynnal yn 2022) a £7,000 tuag at Eisteddfod Llŷn ac Eifionydd 2023. Roedd cyfanswm y gronfa ar 31 Rhagfyr 2021 yn £1.022m (2020 - £910,000).

Cronfeydd Gwaddol - cronfeydd sydd i'w cadw er budd yr elusen fel Cronfa Cyfalaf. Cyfanswm y gronfa yma ar 31 Rhagfyr 2021 oedd £1.507m (£1.414m ar ddiwedd 2020).

Cronfa Bensiwn – Ar 31 Rhagfyr 2021 roedd gwarged yn y gronfa bensiwn o £950,000 (2020 – diffyg o £60,000).

Polisi Cronfeydd wrth gefn

Mae'r cronfeydd wrth gefn yn cael eu cynnal ar gyfer unrhyw ddiffyg dros dro (e.e. colled mewn Eisteddfod benodol neu gynnydd anrhagweladwy yn y gwariant) fel y gall yr elusen parhau i weithredu ar unrhyw adeg.

Oherwydd natur ansicr nifer o ffynonellau incwm a gwariant, fel y gronfa leol, grantiau, nawdd, gwerthiant tocynnau a chostau ychwanegol o ran tywydd drwg, mae'r ymddiriedolwyr wedi cytuno ar bolisi lle dylai'r cronfeydd anghyfyngedig fod yn werth 50% o leiaf o gyfanswm y gwariant (ar gyfartaledd blynyddoedd 2018 a 2019), sy'n cyfartalu i £2.6m mewn cronfeydd wrth gefn. Ar y lefel yma, teimlai'r ymddiriedolwyr y bydd yr elusen yn gallu parhau i weithredu mewn achos o ddiffyg sylweddol naill ai oherwydd amgylchiadau fel y pandemig Covid-19 presennol neu fod un o wyliau'r Eisteddfod yn gwneud colled ariannol. Nid yw'r cronfeydd rhydd o £1.496m (2020: £1.047m) yn cyrraedd y nod ar hyn o bryd.

Arferion codi arian

Rydym yn ffodus ac yn hynod ddiolchgar am bob rhodd a chyfraniad ariannol, rhai a dderbynnir yn flynyddol ac eraill ar gyfer gwyliau penodol. Mae'r ymddiriedolwyr, gan gynnwys swyddogion y pwyllgorau cyllid ar draws Cymru, yn ymdrechu bob amser i sicrhau y safonau uchaf, llywodraethu da ac adolygiad parhaus mewn perthynas â'n gweithgareddau codi arian.

Cronfeydd Lleol a Chyffredinol - Mae'r mwyafrif o'r rhoddion a dderbyniwyd gan yr elusen yn cael eu derbyn trwy bwyllgorau apêl leol i godi arian i'r Eisteddfod sydd yn ymweld â'u hardal. Hwn yw gyfraniad dalgylch yr Eisteddfod i'r gost o gynnal yr ŵyl ac yn arferol mae'r pwyllgorau apêl yn codi arian am gyfnod o ddwy i dair blynedd hyd at gynnal yr Eisteddfod. Mae'r derbyniadau yma'n cynnwys rhoddion gan unigolion i ddigwyddiadau codi arian cyffredinol.

ADOLYGIAD ARIANNOL

Mae pob pwyllgor apêl newydd yn derbyn cyfarwyddiadau gweithredu gan yr elusen. Mae cynrychiolwyr o bob pwyllgor apêl yn cyfarfod yn rheolaidd i adrodd yn nôl i'r Pwyllgor Cyllid Canolog.

Mae swyddogion y pwyllgor cyllid hefyd yn sicrhau:

- Dim ymyrraeth afresymol ar breifatrwydd unigolyn;
- Dim ymagweddau parhaus at ddiben cyfreithloni neu gaffael arian neu eiddo arall ar ran yr elusen;
- Bod neb yn rhoi pwysau gormodol ar rywun i roi arian neu eiddo arall.

Yn ystod 2021, derbyniwyd £49,000 (2020: £181,000) ar gyfer y cronfeydd lleol a chyffredinol. Mae'r swm a godwyd yn flynyddol yn gallu amrywio gan ei fod yn dibynnu ar ba mor gyflym y mae pwyllgorau'r apêl yn codi arian.

Mae'r ffigwr yma yn cynrychioli derbyn arian o £21,000 ar gyfer Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion 2022 a £6,000 ar gyfer Eisteddfod Llŷn ac Eifionydd 2023. Yn amlwg, oherwydd cyfyngiadau Covid-19 ar gasglu arian mae'r swm a gasglwyd yn ystod 2021 yn sylweddol llai.

Mae'r cyfrifon hefyd yn cynnwys incwm o £42,000 a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn am docynnau a nawdd, safleoedd carafán a blaendaliadau stondin gogyfer ag Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion.

Cyfrifwyd am yr incwm yma trwy'r Cronfeydd Penodol i'w rhyddhau pan fydd yr Eisteddfod hon yn cael ei chynnal, gobeithio yn 2022, yn Nhregaron.

Rhoddion trwy ewyllys – Derbyniwyd un rhodd eleni, gwerth £33,000, lle mae cefnogwr yr Eisteddfod wedi dewis rhoi rhodd yn eu ewyllys (2020: dwy rhodd – gwerth £45,000).

Ymgyrchoedd eraill - Ymgymerir â phob marchnata uniongyrchol arall gan staff yr Eisteddfod i sicrhau nad yw'n afresymol ymwthiol na pharhaus. Gwneir cyswllt trwy farchnata uniongyrchol *mailchimp* ar gyfartaledd tua unwaith y mis. Mae'r holl ddeunydd marchnata yn cynnwys cyfarwyddiadau clir ar sut y gellir tynnu person oddi ar restrau postio.

Nid yw'r Eisteddfod yn defnyddio unrhyw gorff proffesiynol i godi arian. Ni fu unrhyw gwynion yn ystod y flwyddyn am weithgaredd codi arian yr elusen.

Polisi Buddsoddi

Mae'r Ymddiriedolwyr wedi penderfynu buddsoddi arian mewn portffolio risg canolig – cyfuniad o stoc y llywodraeth, cyfranddaliadau rhestredig ac unedau buddsoddi er mwyn cwrdd â gofynion am gynhyrchu incwm a thyfiant cyfalaf. Yr ymgynghorwyr buddsoddi annibynnol Brewin Dolphin sydd yn buddsoddi cronfeydd yr Eisteddfod ar ei rhan. Caiff y cronfeydd hyn eu hadolygu'n gyson.

Mae'r Ymddiriedolwyr wedi penderfynu na ddylid buddsoddi mewn cwmnïau sydd yn gysylltiedig â chynhyrchu neu ddosbarthu arfau a thybaco. Roedd gwerth y buddsoddiadau ar ddiwedd y flwyddyn yn £1,749,000 o gymharu â £1,181,000 ar 31 Rhagfyr 2020.

Gwirfoddolwyr

Mae'r elusen yn ddiolchgar iawn am gyfraniad eu gwirfoddolwyr sy'n gweithio'n ddi-dâl, o godi arian i stiwardio ar faes yr Eisteddfod . Nid ydym yn gallu rhoi gwerth ariannol ar yr holl waith yma ac felly, nid yw'n cael ei gynnwys yn y Datganiad o'r Gweithgareddau Ariannol.

Trafodion partïon cysylltiol

Nid oes unrhyw drafodion partïon cysylltiol yn ystod y flwyddyn hyd at 31 Rhagfyr 2021 gan yr ymddiriedolwyr neu unrhyw aelod o'r Bwrdd Rheoli.

Rheoli risg

Mae'r Tîm Rheoli yn gyfrifol am adnabod a gwerthuso'r risgiau sylweddol sy'n berthnasol i'w meysydd busnes, ynghyd â chynllunio a gweithredu rheolaeth fewnol briodol. Asesir y risgiau hyn ar sail barhaus ac yn cofnodi risgiau materol yn y gofrestr risg.

Mae'r Panel Archwilio a'r Bwrdd Rheoli yn arolygu'r gofrestr risg o leiaf ddwywaith y flwyddyn i sicrhau bod y camau priodol yn bodoli i leihau'r risgiau hynny. Mae'r risgiau yn cynnwys parhad yr Eisteddfod, materion ariannol, Iechyd a Diogelwch, staffio a'r amgylchedd.

Rhagdybiaeth Busnes Byw

O ganlyniad i Covid-19, nid oedd unrhyw ddewis gan yr ymddiriedolwyr ond i ohirio Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion yn 2020 ac eto yn 2021. Disgwylir y bydd cyfran sylweddol o'r gostyngiad mewn incwm yn cael ei wrthbwyso gan gyfuniad o wariant is yn ogystal ag arian grant o ffynonellau eraill – megis Llywodraeth Cymru yn bennaf a Chynllun Cadw Swyddi Coronafirws.

O ganlyniad, mae'r Ymddiriedolwyr o'r farn bod yr Elusen mewn sefyllfa dda i reoli ei risgiau busnes trwy'r cyfnod hwn o ansicrwydd economaidd a bod disgwyliad rhesymol gan yr Eisteddfod bod yr adnoddau yn ddigonol i barhau i weithredu'n hyd y gellir rhagweld. Am y rhesymau hyn maent yn parhau i fabwysiadu sail busnes sy'n fyw wrth baratoi'r cyfrifon.

GWYBODAETH GYFREITHIOL A GWEINYDDOL

Enw'r elusen:	Eisteddfod Genedlaethol Cymru
Cyfansoddiad:	Sefydliad Corfforedig Elusennol
Rhif yr elusen:	1155539
Swyddfa gofrestredig:	40 Parc Tŷ Glas Llanisien Caerdydd CF14 5DU
Bwrdd Rheoli ac Ymddiriedolwyr:	Ashok Ahir (Llywydd y Llys) Gethin Thomas (Cadeirydd y Cyngor) Heulwen Jones (Is-gadeirydd y Cyngor) Gwenno Williams (Trysorydd) Christine James (Gorsedd y Beirdd) Elin Jones (Cadeirydd Eisteddfod 2022) Michael Strain (Cadeirydd Eisteddfod 2023) Heledd Bebb Elin Haf Gruffydd Jones Gwerfyl Pierce Jones Trystan Lewis Deian Rhys Aled Walters Rhian Huws Williams
Ysgrifennydd	Llyr Roberts
Is-ysgrifennydd	Gwawr Taylor
Prif Weithredwr:	Betsan Moses
Archwilwyr:	Ashmole & Co. 3 Stryd y Farchnad Llandeilo SA19 6AH
Bancwyr:	HSBC 56 Heol y Frenhines Caerdydd CF10 9NA
Brocer Buddsoddiadau:	Brewin Dolphin 5 Sgwâr Callaghan Caerdydd CF10 5BT
Cyfreithwyr Mygedol:	Emyr Lewis Philip George Aled Walters

STRWYTHUR, LLYWODRAETHU A RHEOLI

Cyfansoddiad

Mae Eisteddfod Genedlaethol Cymru wedi cofrestru fel Sefydliad Corfforedig Elusennol gyda'r Comisiwn Elusennau ar 29 Ionawr 2014. Trosglwyddwyd asedau a rhwymedigaethau *Eisteddfod Frenhinol Genedlaethol Cymru* (rhif elusen 219171) i'r Sefydliad Elusennol Corfforedig ar 1af Ionawr 2015. Mae'r elusen newydd yma'n weithredol o'r dyddiad hwn.

Y Llys

Mae'r Llys yn cynnwys holl aelodau'r Elusen, gyda holl hawliau arferol i'w gweithredu trwy Gyfarfodydd Cyffredinol. Mae'r hawliau hyn yn cynnwys (heb gyfyngiad) yr hawl i benodi ac i ddiswyddo Swyddogion, Ymddiriedolwyr, ac aelodau'r Cyngor, yn unol â'r Cyfansoddiad, Rheolau Sefydlog yr elusen ac yn unol â Deddf Elusennau 2011. Mae'r Llys, mewn cyfarfodydd cyffredinol, yn ystyried ac yna'n derbyn neu wrthod adroddiadau'r Ymddiriedolwyr, y Cyngor a Bwrdd yr Orsedd, ac mae'r hawl gan y Llys i sicrhau fod yr amcanion a'r ymrwymiadau'n cael eu gweithredu'n briodol ac yn unol â dymuniad y Llys ac yn unol â'r Ddeddf. Mae'r Prif Weithredwr llawn amser yn rheoli gweithgareddau'r elusen gyda chymorth aelodau staff. Mae aelodaeth o'r Llys yn agored i bawb.

Y Cyngor

Swyddogaeth y Cyngor ydi gweithredu fel bwrdd goruchwylio a chorff ymgynghorol sydd yn cymryd golwg strategol ar waith a datblygiad yr Eisteddfod. Mae'r Cyngor yn cynnwys 36 aelod ynghyd a'r Cymrodyr a Chyn-Lywyddion– caiff 24 o aelodau eu hethol gan y Llys, 6 gan yr Ymddiriedolwyr, a hawl gan y Cyngor i gyfethol hyd at 6 aelod. Rhaid i aelodau o'r Cyngor a'r Bwrdd Rheoli fod yn aelodau o Lys yr Eisteddfod Genedlaethol. Mae'r Cyngor yn cynnal o leiaf dri chyfarfod bob blwyddyn.

Mae gan y Cyngor ddau bwyllgor, sef

1. Pwyllgor Archwilio;
2. Pwyllgor Gweithredu'r Rheol Gymraeg – i arolygu ac adrodd ar weithredu'r Rheol Gymraeg ym mhob Gŵyl.

Bwrdd Rheoli/Ymddiriedolwyr

Y Bwrdd Rheoli sydd yn gyfrifol am arolygu holl waith a busnes yr elusen, gyda'r aelodau'n gweithredu fel ymddiriedolwyr. Disgwylir i Brif Weithredwr a phrif staff yr elusen fynychu cyfarfodydd y Bwrdd Rheoli, ond heb hawl pleidleisio gan nad ydynt yn ymddiriedolwyr. Mae'r Bwrdd yn cyfarfod o leiaf wyth gwaith yn ystod y flwyddyn.

Er mwyn cyflawni gwaith yr elusen sefydlwyd y Pwyllgorau a ganlyn:

Pwyllgor Llywio/Pwyllgor Gwaith ar gyfer pob Gŵyl.

Pwyllgor Diwylliannol – i gydlynu gwaith panelau sefydlog i gynnig cyngor arbenigol ar feysydd cystadleuol penodol ac i gymryd cyfrifoldeb am y rhestr gystadlaethau.

Pwyllgor Technegol – i gynnig cyngor arbenigol am y maes, adeiladau, trafnidiaeth, a'r holl agweddau ar iechyd a diogelwch mewn perthynas â'r Ŵyl.

Pwyllgor Marchnata – i gynnig cyngor arbenigol ar weithgareddau hyrwyddo a marchnata'r Eisteddfod a'r Ŵyl.

Pwyllgor Adnoddau Dynol – i gynnig cyngor arbenigol ar faterion yn ymwneud â staffio a chyflogau.

STRWYTHUR, LLYWODRAETHU A RHEOLI

Pwyllgor Cynhwysedd ac Amrywiaeth – i edrych ar holl weithdrefnau a gweithgareddau'r Eisteddfod i sicrhau eu bod yn agored a chynhwysol.

Pwyllgor Artistig - i gynnig cyngor arbenigol ar raglenni hwyr; a phrosiectau artistig mawr.

Panel Enwebu – i argymell enwau Ymddiriedolwyr, aelodau'r Cyngor ac aelodau Pwyllgorau a phanelau sefydlog er mwyn cyflawni gofynion y Rheolau Sefydlog.

Panel Cwynion, Disgyblu a Diswyddo – i gwrdd yn ôl yr angen i ystyried unrhyw gŵyn ysgrifenedig a dderbynnir am Swyddogion yr elusen a chwynion am Ymddiriedolwyr yr elusen a'r staff.

Penodi Ymddiriedolwyr

Mae cymalau 12 ac 13 o'r Cyfansoddiad a'r Rheolau Sefydlog yn darparu ar gyfer penodi/ethol ymddiriedolwyr fel a ganlyn:

1. Penodir tri ymddiriedolwr yn rhinwedd eu swyddi, sef:
   Llywydd y Llys; Cadeirydd y Cyngor; Is-gadeirydd y Cyngor.
2. Dim llai na phedwar na mwy nag wyth ymddiriedolwr enwebedig wedi eu henwebu fel a ganlyn:
   (i) Bwrdd yr Orsedd (1);
   (ii) Pwyllgorau Gwaith y tair eisteddfod gyfredol (3);
   (iii) Cyngor (4).
3. Dim llai na phedwar na mwy na chwe ymddiriedolwr etholedig i'w hethol gan y Llys gyda'r hawl i'r ymddiriedolwyr benodi i lenwi bylchau hyd y cyfarfod nesaf o'r Llys;
4. Dim mwy na dau ymddiriedolwr wedi eu cyfethol gan yr ymddiriedolwyr eraill.

Bwriedir sicrhau y bydd ystod eang o sgiliau a phrofiad o fewn y Bwrdd Ymddiriedolwyr gan gynnwys sgiliau a phrofiad diwylliannol, marchnata, technegol, busnes, ariannol, cyfreithiol a rheolaeth, ynghyd â phrofiad blaenorol o waith Eisteddfod Genedlaethol Cymru. Bydd yn ofynnol i bob Ymddiriedolwr allu cyfathrebu'n rhugl drwy'r Iaith Gymraeg;

Bwriedir hefyd geisio sicrhau cydbwysedd rhesymol ar draws yr holl Ymddiriedolwyr o safbwynt rhyw, oedran a chysylltiadau lleol;

Hyfforddiant ac anwytho Ymddiriedolwyr

Mae gan yr holl Ymddiriedolwyr presennol gysylltiad hir gyda'r Eisteddfod Genedlaethol. Maent yn cael cynnig derbyn gwybodaeth am eu dyletswyddau a'u cyfrifoldebau. Pe bai ymddiriedolwyr newydd yn cael eu penodi fe fyddai hynny'n golygu y byddant yn cael hyfforddiant ar weithdrefnau a pholisïau'r Eisteddfod. Byddai asesiad yn cael ei wneud o'r anghenion hyfforddi, gyda darpariaeth ar gyfer hyfforddiant pellach yn ystod y flwyddyn.

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Yr ymddiriedolwyr sy'n gyfrifol am baratoi Adroddiad Blynyddol yr Ymddiriedolwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifyddu'r Deyrnas Unedig (Arfer Cyfrifo a Dderbynnir yn Gyffredinol y Deyrnas Unedig).

Mae'r gyfraith sy'n berthnasol i elusennau yng Nghymru a Lloegr yn ei gwneud yn ofynnol i'r ymddiriedolwyr baratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi golwg wir a theg o sefyllfa'r elusen ac o'r adnoddau sy'n dod i mewn a chymhwyso adnoddau'r elusen am y cyfnod hwnnw.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'n ofynnol i'r ymddiriedolwyr wneud y canlynol:

- dewis polisïau cyfrifyddu addas ac yna eu cymhwyso'n gyson;
- arsylwi ar y dulliau a'r egwyddorion yn SORP yr Elusennau;
- llunio dyfarniadau ac amcangyfrifon sy'n rhesymol ac yn ddarbodus;
- nodi a ddilynwyd safonau cyfrifyddu cymwys, sy'n cynnwys FRS 102, yn amodol ar unrhyw ymadawiadau perthnasol a ddatgelwyd ac a eglurir yn y datganiadau ariannol; a
- paratoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol oni bai ei bod yn amhriodol tybio y bydd yr elusen yn parhau mewn busnes.

Mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu cywir sy'n datgelu sefyllfa ariannol yr elusen gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg ac yn eu galluogi i sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â Deddf Elusennau 2011, Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008. Maent hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r elusen ac felly am gymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac afreoleidd-dra eraill.

Mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gynnal a chadw cyfanrwydd yr elusen a'r wybodaeth ariannol sydd wedi'i chynnwys ar wefan yr elusen. Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig sy'n llywodraethu paratoi a lledaenu datganiadau ariannol fod yn wahanol i ddeddfwriaeth mewn awdurdodaethau eraill.

Cyn belled ag y mae'r Ymddiriedolwyr yn ymwybodol:

- nid oes gwybodaeth archwiliad perthnasol nad yw'n wybyddus i archwilwyr y cwmni elusennol;
- mae'r Ymddiriedolwyr wedi cymryd pob cam angenrheidiol i'w gwneud yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwiliad perthnasol ac i sefydlu bod yr archwilwyr yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Prif Weithredwr ac Uwch Reolwyr

Mae'r Prif Weithredwr yn gyfrifol am reoli materion yr elusen o ddydd i ddydd ac am weithredu polisïau y cytunwyd arnynt gan y Bwrdd Rheoli. Mae'r Prif Weithredwr yn cael ei gynorthwyo gan grŵp o uwch reolwyr sy'n ffurfio'r Tîm Rheoli.

Mae'r Tîm yma yn cynnwys:
Betsan Moses (Prif Weithredwr)
Elen Elis (Trefnydd a Phennaeth Artistig)
Gwenllïan Carr (Pennaeth Cyfathrebu)
Peter Davies (Pennaeth Cyllid)

Polisi cyflogi

Mae'r Eisteddfod yn gyflogwr cyfle cyfartal. Nid yw'n caniatáu gwahaniaethu ar sail rhyw, hil, lliw, anabledd, cefndir ethnig neu gefndir economaidd cymdeithasol, oedran, sefyllfa deuluol, statws priodasol, gweithwyr rhan neu llawn amser, crefydd, gwleidyddiaeth, tueddfryd rhywiol neu unrhyw wahaniaeth amherthnasol arall, ac mae'n ymroddedig i ystyried amrywiaethau mewn modd positif. Defnyddir egwyddorion cystadleuaeth deg ac agored ac mae penodiadau yn ddibynnol ar deilyngdod.

Cydnabyddiaeth

Mae pob ymddiriedolwr yn rhoi o'u hamser am ddim. Ni chafodd yr ymddiriedolwyr unrhyw dâl yn ystod y flwyddyn.

CYNLLUNIAU'R DYFODOL

Yn fuan yn Ionawr 2021, daeth hi'n gynyddol amlwg fod lefelau Covid-19 ar draws Cymru'n parhau'n uchel ac na fyddai modd cynnal Eisteddfod lawn ar y Maes.

Unwaith eto, penderfynwyd cynnal Eisteddfod AmGen, gan ddatgan y byddai prosiect 2021 yn adeiladu ar lwyddiant 2020 ac yn gyfle i roi blas o'r Eisteddfod i bawb.

Gyda'r sector digwyddiadau wedi parhau dan glo drwy gydol y flwyddyn, roedd 2021 yn gyfle i gefnogi artistiaid a'r rheini sy'n gweithio y tu ôl i'r camera.

Hoffwn ddiolch i bawb sydd wedi ein helpu a'n cefnogi dros y ddwy flwyddyn ddiwethaf.

Rydym nawr yn edrych ymlaen i fod gyda chi unwaith eto ar y Maes yn Nhregaron ym mis Awst ac yna ym mhentref Boduan y flwyddyn nesaf ar gyfer Eisteddfod Llŷn ac Eifionydd.

Ar ran yr ymddiriedolwyr

G. T. Thomas

Gethin Thomas
Ymddiriedolwr
Cadeirydd y Cyngor

22 Rhagfyr 2022

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR EISTEDDFOD GENEDLAETHOL CYMRU

Adroddiad ar y datganiadau ariannol

Barn

Archwiliwyd cyfrifon Eisteddfod Genedlaethol Cymru am y flwyddyn yn diweddu 31 Rhagfyr 2021; maent yn cynnwys y Datganiad o Symudiadau Ariannol, y Fantolen a'r nodiadau perthnasol. Paratowyd y cyfrifon yn unol â'r polisïau cyfrifo a nodir yn y cyfrifon. Cynhaliwyd ein harchwiliad yn unol â Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig (Ymarfer Cyfrifyddu Derbyniol Cyffredinol y Deyrnas Unedig), sy'n cynnwys FRS 102 Y Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y Deyrnas Unedig a Gweriniaeth Iwerddon.

Yn ein barn ni:

- Mae'r cyfrifon yn rhoi adlewyrchiad cywir a theg o gyflwr ariannol yr elusen ar 31 Rhagfyr 2021 a'r adnoddau a ddefnyddiwyd am y flwyddyn ariannol;
- Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi yn unol â'r gyfraith berthnasol o Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig (Ymarfer Cyfrifo Derbyniol Cyffredinol y Deyrnas Unedig), sy'n cynnwys FRS 102 Y Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y Deyrnas Unedig a Gweriniaeth Iwerddon.
- Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi'n gywir yn unol â Deddf Elusennau 2011 a Rheoliad 8 o Reoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008.

Sail y farn

Gwnaethom gynnal ein harchwiliad yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (DU) ("ISA's (UK)") a'r gyfraith berthnasol. Disgrifir ein cyfrifoldebau o dan ISAs (DU) ymhellach yn adran Cyfrifoldebau'r archwilwyr am archwilio'r datganiadau ariannol o'n hadroddiad. Fe wnaethom aros yn annibynnol o'r elusen yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, sy'n cynnwys Safon Foesegol yr FRC ac rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credwn fod y dystiolaeth archwilio a gawsom yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sylfaen i'n barn ni.

Casgliadau yn ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r cyfrifon, rydym o'r farn bod defnydd yr ymddiriedolwyr o sail busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith rydym wedi'i wneud, nid ydym wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol sy'n ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r elusen i barhau fel busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r adeg yr awdurdodir y datganiadau ariannol i'w cyhoeddi.

Fodd bynnag, oherwydd na ellir rhagweld holl ddigwyddiadau neu amodau'r dyfodol, nid yw'r datganiad hwn yn warant o allu'r elusen i barhau fel busnes gweithredol.

Disgrifir ein cyfrifoldebau a chyfrifoldebau'r ymddiriedolwyr mewn perthynas â busnes gweithredol yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am y wybodaeth arall. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth a gynhwysir yn yr Adroddiad Blynyddol, ac eithrio'r datganiadau ariannol ac Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol.

Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, ac eithrio i'r graddau a nodir fel arall yn ein hadroddiad, nid ydym yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd arno.

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR EISTEDDFOD GENEDLAETHOL CYMRU (PARHAD)

Mewn cysylltiad â'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ni yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson yn sylweddol â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad neu fel arall yn ymddangos eu bod wedi'i camddatgan yn sylweddol. Os byddwn yn nodi anghysondebau sylweddol o'r fath neu gamddatganiadau ymddangosiadol sylweddol, mae'n ofynnol i ni benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os byddwn, yn seiliedig ar y gwaith yr ydym wedi'i wneud, yn dod i'r casgliad bod camddatganiad o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i ni adrodd y ffaith honno. Nid oes gennym ddim i'w adrodd yn hyn o beth.

Materion yr ydym yn rwymedig i adrodd drwy eithriad

Nid oes gennym ddim i'w adrodd mewn perthynas â'r eitemau canlynol lle mae'r Ddeddf Elusennau 2011 yn gofyn i ni adrodd i chi os, yn ein barn ni:

- mae'r wybodaeth a roddir yn Adroddiad yr Ymddiriedolwyr yn anghyson mewn unrhyw berthynas materol â'r datganiadau cyllid; neu
- bod yr elusen heb gadw cofnodion cyfrifo derbynniol; neu
- bod y datganiadau cyllid ddim yn cyd fynd â'r cofnodion cyfrifo a ffurflenni statudol:neu
- nad ydym wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau anghenrheidiol i gyflawni ein archwiliad.

Cyfrifoldebau'r ymddiriedolwyr

Fel yr esboniwyd yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau Ymddiriedolwyr, mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol ac am fod yn fodlon eu bod yn rhoi darlun cywir a theg, ac am unrhyw reolaeth fewnol y mae'r ymddiriedolwyr yn penderfynu sy'n angenrheidiol er mwyn gallu paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiad sylweddol, boed hynny oherwydd twyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am asesu gallu'r elusen i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu, fel y bo'n berthnasol, unrhyw fater ynghylch defnyddio sail busnes gweithredol cyfrifyddu oni bai bod yr ymddiriedolwyr naill ai'n bwriadu diddymu'r elusen neu roi'r gorau i weithrediadau, neu nad oes ganddynt ddewis amgen realistig ond gwneud hynny.

Cyfrifoldebau'r archwilwyr am archwilio'r datganiadau ariannol

Rydym wedi'n penodi'n archwilwyr o dan Adran 144 o Ddeddf Elusennau 2011 ac yn adrodd yn unol â'r Ddeddf a'r rheoliadau perthnasol a wnaed neu sy'n cael effaith o dan y Ddeddf honno.

Ein hamcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn ei cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiad perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad, ac i gyhoeddi Adroddiad gan yr Archwilwyr Annibynnol sy'n cynnwys ein barn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu gamgymeriad ac fe'u hystyrir yn berthnasol os gellid disgwyl yn rhesymol iddynt, yn unigol neu ar y cyfan, ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Achosion o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau yw afreoleidd-dra. Amcanion ein harchwiliad yw cael digon o dystiolaeth archwilio priodol ynghylch cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau sy'n cael effaith uniongyrchol ar benderfynu ar symiau a datgeliadau sylweddol yn y datganiadau ariannol, cyflawni gweithdrefnau archwilio er mwyn helpu nodi achosion o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau eraill a allai gael effaith sylweddol ar y datganiadau ariannol, ac i ymateb yn briodol i ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau a nodwyd yn ystod yr archwiliad.

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR EISTEDDFOD GENEDLAETHOL CYMRU (PARHAD)

O ran twyll, amcanion ein harchwiliad yw nodi ac asesu'r risg o gamddatganiad sylweddol o'r datganiadau ariannol oherwydd twyll, casglu digon o dystiolaeth archwilio priodol ynghylch y risgiau aseswyd o gamddatganiad sylweddol trwy dwyll gan ddylunio a gweithredu ymatebion priodol ac ymateb yn briodol i dwyll neu dwyll tybiedig a nodwyd yn ystod yr archwiliad.

Fodd bynnag, prif gyfrifoldeb y rheolwyr, gyda goruchwyliaeth y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, yw sicrhau bod gweithrediadau'r endid yn cael eu cynnal yn unol â darpariaethau cyfreithiau a rheoliadau ac ar gyfer atal a chanfod twyll.

Wrth asesu a nodi'r risgiau o gamddatganiad sylweddol mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, fe wnaeth y tîm archwilio:

- gael dealltwriaeth o natur y diwydiant a'r sector, gan gynnwys y fframwaith cyfreithiol a rheoleiddiol y mae'r elusen yn gweithredu ynddo a sut mae'n cydymffurfio â'r fframwaith cyfreithiol a rheoleiddiol;
- holi'r rheolwyr, a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, am eu hasesiad a chydnabyddiaeth eu hunain o beryglon afreoleidd-dra, gan gynnwys unrhyw achosion gwirioneddol, tybiedig neu honedig o dwyll;
- drafod materion ynghylch peidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau a sut y gallai twyll ddigwydd gan gynnwys asesu sut a ble y gallai'r datganiadau ariannol fod yn agored i dwyll.

O ganlyniad i'r gweithdrefnau hyn, rydym yn ystyried y cyfreithiau a'r rheoliadau mwyaf arwyddocaol sy'n cael effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol yw SoRP Elusennau, FRS 102 a Deddf Elusennau 2011. Gwnaethom gynnal gweithdrefnau archwilio i ganfod diffyg cydymffurfio a allai gael effaith sylweddol ar y datganiadau ariannol a oedd yn cynnwys adolygu'r datgeliadau yn y cyfrifon.

Nododd y tîm archwilio mai'r risg mwyaf i gamddatganiad sylweddol trwy dwyll fyddai o ganlyniad i'r rheolwyr yn diystyru rheolaethau mewnol. Roedd y gweithdrefnau archwilio a berfformiwyd yn cynnwys ond nid oeddent wedi'u cyfyngu i brofi cyfnodolion ac addasiadau eraill a gwerthuso'r rhesymeg fusnes mewn perthynas ag unrhyw drafodion sylweddol, anarferol a wnaed y tu allan i gwrs busnes arferol.

Ceir disgrifiad pellach o'n cyfrifoldebau dros archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'n hadroddiad archwilwyr annibynnol.

Defnyddio'r adroddiad hwn

Paratowyd yr adroddiad hwn ar gyfer ymddiriedolwyr yr elusen yn unig, fel corff yn unol ag Adran 144 Deddf Elusennau 2011 a rheoleiddiadau a wnaed o dan adran 154 o'r Ddeddf honno (Rhan 4 o'r Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) Rheoliadau 2008). Mae ein gwaith archwilio wedi'i wneud fel y gallem ddatgan i ymddiriedolwyr yr elusen y materion hynny y mae'n ofynnol i ni eu datgan iddynt mewn adroddiad archwilwyr ac nid at unrhyw ddiben arall. I'r graddau llawnaf a ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb i unrhyw un heblaw'r elusen ac ymddiriedolwyr yr elusen fel corff, am ein gwaith archwilio, ar gyfer yr adroddiad hwn, nac am y farn yr ydym wedi'i ffurfio.

Ashmole & Co

Ashmole & Co (Archwilydd Statudol)
Cyfrifwyr Ardystiedig Siartredig & Archwilwyr Cofrestredig
3 Stryd y Farchnad
Llandeilo
SA19 6AH

Dyddiad: 22/12/2022

DATGANIAD O'R GWEITHGAREDDAU ARIANNOL (GAN GYNNWYS CYFRIF INCWM A GWARIANT) AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR 2021

		2021				2020			
		Cronfeydd Anghyfyngedig	Cronfeydd Cyfyngedig	Cronfeydd Gwaddol	**Cyfanswm**	Cronfeydd Anghyfyngedig	Cronfeydd Cyfyngedig	Cronfeydd Gwaddol	**Cyfanswm**
	Nodyn	£ 000	£ 000	£ 000	£ 000	£ 000	£ 000	£ 000	£ 000
INCWM									
Rhoddion a chymynroddion:									
Rhoddion	2	317	-	-	317	485	-	-	485
Grantiau	3	181	1,127	-	1,308	1,419	-	-	1,419
		498	1,127	-	1,625	1,904	-	-	1,904
Gweithgareddau elusennol:									
Gŵyl yr Eisteddfod	5	833	-	-	833	829	-	-	829
Gweithgareddau masnachu	6	14	-	-	14	15	-	-	15
Incwm o fuddsoddiadau	7	-	-	18	18	-	-	15	15
Cyfanswm incwm		**1,345**	**1,127**	**18**	**2,490**	**2,748**	**-**	**15**	**2,763**
GWARIANT									
Gweithgraeddau codi arian	8	18	-	-	18	15	-	-	15
Gweithgareddau elusennol:									
Gŵyl yr Eisteddfod	8	786	892	-	1,678	1,527	-	-	1,527
Cyfanswm gwariant		**804**	**892**	**-**	**1,696**	**1,542**	**-**	**-**	**1,542**
Enillion ar fuddsoddiadau		-	-	75	75	-	-	20	20
Incwm/Gwariant Net		**541**	**235**	**93**	**869**	**1,206**	**-**	**35**	**1,241**
Enillion cydnabyddedig eraill									
Cynnydd/(Lleihad) actiwaraidd ar y cynllun pensiwn	16	1,010	-	-	1,010	(320)	-	-	(320)
Symudiad net yn y cronfeydd		**1,551**	**235**	**93**	**1,879**	**886**	**-**	**35**	**921**
Cysoni'r Cronfeydd									
Balansau ddygwyd ymlaen 1 Ionawr		1,897	-	1,414	3,311	1,011	-	1,379	2,390
Balansau gariwyd ymlaen 31 Rhagfyr		**3,448**	**235**	**1,507**	**5,190**	**1,897**	**-**	**1,414**	**3,311**

MANTOLEN AR 31 RHAGFYR 2021

	Nodyn	2021 £ 000	2020 £ 000
Asedau sefydlog			
Asedau anniriaethol	10	44	2
Eiddo parhaol	10	390	432
Buddsoddiadau	11	1,749	1,181
		2,183	1,615
Asedau cyfredol			
Dyledwyr	12	434	941
Buddsoddiadau tymor byr	11	1,677	888
Banc		98	69
		2,209	1,898
Credydwyr: Symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn	13	(152)	(141)
Asedau cyfredol net		2,057	1,756
Cyfanswm yr asedau llai dyledion cyfredol		4,240	3,371
Cynllun pensiwn â buddion wedi'u diffinio	16	950	(60)
Asedau net		**5,190**	**3,311**
Cronfeydd Cadw			
Cronfeydd Gwaddol		1,507	1,414
Cronfeydd Cyffredinol		1,496	1,047
Cronfeydd Penodol		1,002	910
Cronfeydd Cyfyngedig		235	-
Cronfa Bensiwn	16	950	(60)
Cyfanswm Cronfeydd		**5,190**	**3,311**

Cymeradwywyd y cyfrifon yma gan Fwrdd yr ymddiriedolwyr ar 22/12/2022.

Ashok Ahir
Llywydd

Gwenno Williams
Trysorydd

DATGANIAD O'R LLIF ARIAN
AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR 2021

	2021 £ 000	2020 £ 000
Llif arian o Weithgareddau Gweithredol	1,353	1,279
Llif arian o Weithgareddau buddsoddi		
Enillion ar fuddsoddiadau	18	15
Taliadau am eiddo parhaol	59	-
Derbyniadau trwy werthu buddsoddiadau	129	100
Taliadau am fuddsoddiadau newydd	(626)	(300)
Mewnlif net ariannol o weithgareddau buddsoddi	934	1,095
Arian a chyfwerthoedd arian ar 1 Ionawr	**1,351**	**256**
Arian a chyfwerthoedd arian ar 31 Rhagfyr	**2,285**	**1,351**

Cysoniad y llif arian a'r symudiad mewn gweithgareddau gweithredol

	2021 £ 000	2020 £ 000
Incwm net	869	1,241
Dibrisiad asedau diriaethol	45	47
Amorteiddiad asedau anniriaethol	14	9
(Enillion) ar fuddsoddiadau	(75)	(20)
Llog a dderbynnir	(18)	(15)
Lleihad mewn dyledwyr cyfredol	507	348
Cynnydd mewn credydwyr cyfredol	11	(331)
Mewnlif net ariannol o weithgareddau gweithredol	1,353	1,279

Dadansoddiad o arian a chyfwerthoedd arian

	2021 £ 000	2020 £ 000
Buddsoddiadau eiddo parhaol - COIF ac arian buddsoddi	510	394
Buddsoddiadau tymor byr - Cyfrif banc	1,677	888
Banc	98	69
Cyfanswm arian a chyfwerthoedd arian	**2,285**	**1,351**

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 RHAGFYR 2021

1. Polisïau Cyfrifo

a. Sail paratoi

Paratowyd y cyfrifon (datganiadau ariannol) yn unol â'r Datganiad o Arfer a Argymhellir (SORP): Cyfrifo ac Adrodd gan Elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â'r Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) a gyhoeddwyd ar 16 Gorffennaf 2014 a'r Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y Deyrnas Unedig a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) a Deddf Elusennau 2011 ac Arfer Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig fel y mae'n berthnasol o 1 Ionawr 2015.

Mae'r cyfrifon (datganiadau ariannol) wedi'u paratoi sy'n rhoi darlun 'cywir a theg' ac maent wedi ymadael o Reoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008 dim ond i'r graddau y mae eu hangen i ddarparu 'darlun cywir a theg'. Mae'r ymadawiad hwn wedi cynnwys dilyn Cyfrifon ac Adrodd gan Elusennau wrth baratoi eu cyfrifon yn unol â'r Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) a gyhoeddwyd ar 16 Gorffennaf 2014 yn hytrach na'r Cyfrifon ac Adrodd gan Elusennau: Datganiad o Argymhellir Ymarferwch yn effeithiol o 1 Ebrill 2005 sydd wedi'i dynnu'n ôl ers hynny.

Mae Eisteddfod Genedlaethol Cymru yn bodloni'r diffiniad o endid budd cyhoeddus o dan FRS 102. Mae'r Asedau a rhwymedigaethau yn cael eu cydnabod ar gost hanesyddol neu eu gwerth trafodiad oni nodir yn wahanol yn y nodyn polisi cyfrifyddu(au) perthnasol.

b. Incwm

Cydnabyddir incwm pan fydd gan yr elusen yr hawl i dderbyn yr arian a bod unrhyw amod ynghlwm wrth yr eitem neu eitemau o incwm wedi cael eu bodloni, ac yn debygol y bydd yr incwm yn cael eu derbyn a gall y swm ei fesur yn ddibynadwy.

Mae incwm oddi wrth y llywodraeth a grantiau eraill, boed yn grantiau 'cyfalaf' neu'n grantiau 'refeniw' yn cael ei gydnabod yn y flwyddyn y cynhelir yr Eisteddfod.

Cydnabyddir incwm ewyllys a chymynroddion pan fydd gan yr elusen yr hawl i'r incwm, mae derbyn yr arian yn debygol a gellir mesur y swm yn ddibynadwy.

Lle mae cymynroddion wedi eu hysbysu i'r elusen, neu mae'r elusen yn ymwybodol o'r profiant, a'r meini prawf ar gyfer cydnabod incwm wedi heb gael eu bodloni, yna mae'r gymynrodd yn cael ei thrin fel ased wrth gefn a ddatgelir os yn berthnasol.

c. Llogau a dderbynnir

Mae llog ar gyfrifon cadw yn cael ei gynnwys pan gaiff ei dderbyn a gall y swm ei fesur yn ddibynadwy gan yr elusen; mae hyn fel arfer ar hysbysiad am y llog a delir neu yn daladwy gan y banc.

ch. Cronfeydd

Cronfeydd anghyfyngedig - ar gael i'w defnyddio, yn ôl disgresiwn yr ymddiriedolwyr, i unrhyw un o ddibenion elusennol yr Eisteddfod Genedlaethol.

Cronfeydd Cyfyngedig yw'r arian a roddir i'w defnyddio ar gyfer pwrpas penodol, ac mae eu defnydd yn gyfyngedig i'r pwrpas hwnnw.

Mae'r cronfeydd penodol yn cynrychioli incwm anghyfyngedig lle mae'r ymddiriedolwyr yn ôl eu disgresiwn, wedi ei roi o'r neilltu i'w ddefnyddio at ddiben penodol.

Mae'r cronfeydd gwaddol yn cynnwys rhoddion lle mae'r rhoddwr wedi nodi eu bod yn cael eu defnyddio yn unig ar gyfer pwrpas penodol o waith yr elusen neu ar gyfer prosiectau artistig penodol a wneir gan yr elusen.

d. Gwariant a TAW na ellir ei adennill

Mae gwariant yn cael ei gydnabod unwaith mae'r rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol i wneud taliad i drydydd parti, ac yn debygol y bydd setliad yn ofynnol a swm y rhwymedigaeth yn cael ei fesur yn ddibynadwy. Mae'r gwariant wedi'i ddosbarthu o dan y penawdau gweithgarwch canlynol:

- Costau codi arian yn cynnwys costau masnachu masnachol ar gyfer loteri'r Eisteddfod.
- Mae gwariant ar weithgareddau elusennol yn cynnwys costau o berfformiadau, arddangosfeydd a gweithgareddau addysgol eraill a wnaed i hyrwyddo dibenion yr elusen a'u costau cymorth cysylltiedig.
- Mae gwariant arall yn cynrychioli eitemau hynny nad ydynt yn dod i mewn i unrhyw bennawd arall.

dd. Dyrannu costau cefnogi

Costau cynnal yw'r costau hynny sy'n cynorthwyo gwaith yr elusen ond nid ydynt yn uniongyrchol yn ymgymryd â gweithgareddau elusennol. Maent yn cynnwys costau swyddfa, cyllid, personél, cyflogau a llywodraethu sy'n cefnogi gwaith yr elusen. Mae'r costau hyn wedi cael eu dyrannu o dan gweithgareddau elusennol.

e. Prydlesi gweithredol

Prydlesi gweithredol yw offer lle mae'r teitl i'r offer yn parhau gyda'r prydleswr. Mae taliadau rhent yn cael eu cyflwyno i'r Datganiad o'r Gweithgareddau Ariannol ar sail llinell syth dros dymor y brydles.

f. Asedau treftadaeth

Cofnodir asedau treftadaeth yn ôl y gost wreiddiol. Gan fod asedau treftadaeth yr elusen wedi eu cynnal dros gyfnod o gan mlynedd a mwy mae'r gost wreiddiol yn rhy fach i gofnodi yn y Fantolen.

ff. Asedau anniriaethol

Mae'r Eisteddfod yn cyfrifo am ei feddalwedd fel asedau anniriaethol. Cynhwysir asedau anniriaethol ar eu cost hanesyddol. Mae'r asedau yma'n cael eu hamorteiddio drwy randaliadau cyfartal blynyddol droes eu hoes economaidd defnyddiol amcangyfrifedig o bum mlynedd.

g. Asedau parhaol

Polisi'r Eisteddfod yw cofnodi asedau sefydlog ar y gost wreiddiol hyd yma, llai'r dibrisiant a grynhowyd.

ng. Dibrisiant

Mae'r prif gyfraddau, gan ddefnyddio'r dull llinell syth, fel a ganlyn:

Moduron, dodrefn ac offer swyddfa	-	20%
Adeiladau parhaol	-	2%
Adeiladau ac eiddo arall	-	10%
Eiddo i'r Orsedd (Cyffredinol)	-	10%
Eiddo i'r Orsedd (Cylch ur Orsedd symudol)	-	Dim

h. Buddsoddiadau

Dangosir buddsoddiadau yn ôl gwerth y farchnad. Mae hyn yn golygu cadw cofnodion prisio cyfoes, felly pan fydd buddsoddiadau yn cael ei gwerthu nid oed enillion na cholledion mewn perthynas â blynyddoedd blaenorol. Cydnabuwyd unrhyw enillion neu golled yn eu gwerth yn y Datganiad o'r Gweithgareddau Ariannol.

i. Stoc

Mae stoc yn cael ei gynnwys ar yr isaf o'r gost neu'r gwerth gwireddadwy net.

j. Dyledwyr

Mae dyledwyr masnach a dyledwyr eraill yn cael eu cydnabod ar y swm sy'n ddyledus ar ôl setlo unrhyw ddisgownt masnach a gynigir. Mae rhagdaliadau wedi eu prisio ar y swm a dalwyd ymlaen llaw, net o unrhyw ostyngiadau masnachol sy'n ddyledus.

l. Arian yn y banc ac mewn llaw

Mae arian yn y banc ac arian mewn llaw yn cynnwys arian parod a buddsoddiadau byr rhybudd hylifol iawn gydag aeddfedrwydd byr o dri mis neu lai o'r dyddiad caffael neu agor y cyfrif.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL
AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 RHAGFYR 2021

ll. Credydwyr

Mae credydwyr a darpariaethau yn cael eu cydnabod pan fydd gan yr elusen rwymedigaeth bresennol sy'n deillio o ddigwyddiad yn y gorffennol a fydd yn ôl pob tebyg yn arwain at drosglwyddo arian i drydydd parti ac mae'r swm sy'n ddyledus i setlo'r rhwymedigaeth yn cael ei fesur neu amcangyfrif yn ddibynadwy. Fel arfer, mae credydwyr ac unrhyw ddarpariaethau eraill yn cael eu cydnabod fel y swm setliad ar ôl caniatáu ar gyfer unrhyw ostyngiadau dyledus.

m. Tanysgrifiadau am Oes

Trosglwyddir tanysgrifiadau aelodau newydd y Llys, sy'n dymuno ymaelodi am oes, sef £100, i gyfrif Tanysgrifiadau am Oes yn y credydwyr. Rhyddheir un rhan o ddeg pob blwyddyn i'r Datganiad o'r Gweithgareddau Ariannol.

n. Offerynnau ariannol

Dim ond asedau ariannol a rhwymedigaethau ariannol sylfaenol sydd gan yr elusen. Mae offerynnau ariannol sylfaenol yn cael eu cydnabod ar werth trafodiad ac wedyn mesur ar eu gwerth anheddiad.

o. Costau pensiwn

Mae'r Eisteddfod yn gweithredu cynllun pensiwn gyda Chyngor Sir Caerdydd, sy'n statudol cyfrannol lle mae'r budd wedi'i ddiffinio ac sy'n seiliedig ar gyflog terfynol. Gweinyddir gan Gyngor Sir Caerdydd. Cyfrannodd yr elusen 25.5% (2020: 25.5%) o gyflogau pensiynadwy i'r cynllun am y flwyddyn yn diweddu 31 Rhagfyr 2021, sef £0.09m (2020: £0.12m).

Mae'r rhwymedigaeth a gydnabyddir yn y fantolen o ran y cynllun buddion diffiniedig yw'r gwerth presennol y rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig ar ddiwedd y dyddiad adrodd llai gwerth teg asedau'r cynllun ar y dyddiad adrodd.

Mae'r rhwymedigaeth buddion diffiniedig yn cael ei gyfrifo gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau. Yn flynyddol mae'r elusen yn defnyddio actiwarïaid annibynnol i gyfrifo'r rhwymedigaeth. Mae'r gwerth presennol yn cael ei gyfrifo drwy ddisgowntio'r taliadau amcangyfrifedig yn y dyfodol gan ddefnyddio arenillion y farchnad ar fondiau corfforaethol o safon uchel sy'n cael eu cadw mewn sterling a thelerau sy'n debyg i gyfnod amcangyfrifedig y taliadau yn y dyfodol ('cyfradd ddisgownt').

Mae gwerth teg asedau'r cynllun yn cael ei fesur gyda'r hierarchaeth gwerth teg FRS102 ac yn unol â pholisi'r elusen ar gyfer asedau a gedwir yn yr un modd. Mae hyn yn cynnwys y defnydd o dechnegau prisio priodol.

Mae enillion a cholledion sy'n deillio o addasiadau profiad a newidiadau mewn tybiaethau actiwaraidd yn cael eu codi neu eu credydu i incwm cynhwysfawr arall. Mae'r symiau hyn ynghyd â'r adenillion ar asedau'r cynllun, llai symiau a gynhwysir yn y llog net, yn cael eu datgelu fel 'ar ōl ailbrisio atebolrwydd net diffiniedig'.

Mae cost y cynllun buddion diffiniedig, a gydnabyddir yn y Datganiad o'r Gweithgareddau Ariannol fel costau gweithwyr, ac eithrio pan maent wedi ei gynnwys yng nghost yr ased, yn cynnwys:

- y cynnydd yn rhwymedigaeth budd pensiwn yn deillio o wasanaeth gweithiwr yn ystod y cyfnod; a
- cost y cyflwyniadau cynllun, newidiadau budd-dal, cwtogiadau ac aneddiadau.

Mae cost llog net wedi ei gyfrifo drwy gymhwyso'r gyfradd ddisgownt i gyfanswm net y rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig a gwerth teg asedau'r cynllun. Mae'r gost hon yn cael ei gydnabod yn y Datganiad o'r Gweithgareddau Ariannol fel 'draul cyllid'.

p. Treth

Mae'r Eisteddfod Genedlaethol Cymru yn elusen gofrestredig ac felly, nid yw'n gorfod talu treth gorfforaethol ar ei gweithgareddau elusennol.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL
AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR 2021

2. Rhoddion

	Cronfeydd Anghyfyngedig £ 000	Cronfeydd Penodol £ 000	Cronfeydd Cyfyngedig £ 000	2021 £ 000	2020 £ 000
Y Cronfeydd Lleol a Chyffredinol	21	27	-	48	181
Ymddiriedolaeth Edwin Griffiths, UDA	195	-	-	195	200
Rhoddion trwy ewyllys	33	-	-	33	45
Rhoddion gan sefydliadau eraill	10	22	-	32	47
Tanysgrifiadau aelodaeth	6	-	-	6	6
Rhoddion eraill	3	-	-	3	6
	268	49	-	**317**	**485**

Cronfeydd penodol:

Incwm a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn ar gyfer Eisteddfodau'r dyfodol:

	£	£
Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion 2022	42	94
Eisteddfod Genedlaethol Llŷn ac Eifionydd 2023	7	95
Symudiad net	49	189

3. Grantiau

Mae incwm oddi wrth y llywodraeth a grantiau eraill, boed yn grantiau 'cyfalaf' neu'n grantiau 'refeniw' yn cael ei gydnabod yn y flwyddyn y cynhelir yr Eisteddfod.

	Cronfeydd Anghyfyngedig £ 000	Cronfeydd Cyfyngedig £ 000	2021 £ 000	2020 £ 000
Llywodraeth Cymru - Grant craidd	-	603	603	603
Llywodraeth Cymru - Eisteddfod AmGen 2021	-	210	210	-
Llywodraeth Cymru - Cynllunio Eisteddfod 2022+	-	200	200	-
Cronfa Adferiad Diwylliannol Cymru	150	-	150	150
Cynllun Cadw Swyddi y Llywodraeth	31	-	31	91
Cronfa Treftadaeth y Loteri - Cynllun Cymunedol	-	39	39	-
Y Sefydliad Cenedlaethol - Datblygu Cerddoriaeth	-	27	27	-
Cronfa Treftadaeth y Loteri - Proseict Cymunedol	-	10	10	-
Cymdeithas y Cymmrodorion - Pererindod	-	10	10	-
Ymddiriedolaeth Elusennol Colwinston - Opera newydd	-	10	10	-
Sefydliad Cymunedol Cymru	-	5	5	-
LGBT+ Futures Mas ar y Maes	-	5	5	-
Llywodraeth Cymru - Prosiect Clwstwr	-	4	3	-
Ymddiriedolaeth Nineveh - Gwyddoniaeth	-	3	3	-
Ty Cerdd - Prosiect Ysbrydoli	-	2	2	-
Llywodraeth Cymru -Cymorth oherwydd gohirio 2020	-	-	-	500
Cyngor Celfyddydau Cymru - Gweithgareddau AmGen	-	-	-	75
Cyfanswm y grantiau	**181**	**1,128**	**1,308**	**1,419**

4. Cymynroddion

Ni dderbyniwyd unrhyw gymynrodd yn ystod 2021 (2020: Dim).

5. Gweithgareddau elusennol:

Gŵyl yr Eisteddfod:	Cronfeydd Anghyfyngedig £ 000	Cronfeydd Penodol £ 000	2021 £ 000	2020 £ 000
Incwm o'r Ŵyl	382	37	419	134
Incwm o'r Maes	31	3	34	101
Awdurdodau a chynghorau Lleol	357	-	357	352
Cynlluniau nawdd	20	-	20	20
Maes Carafanau	-	3	3	222
Cyfanswm	790	43	**833**	**829**

Cronfeydd penodol:

Incwm a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn ar gyfer Eisteddfodau'r dyfodol:	£	£
Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion 2022	43	351
Symudiad net	43	351

6. Gweithgareddau masnachu

	2021 £ 000	2020 £ 000
Cynllun loteri	**14**	**15**

7. Incwm o fuddsoddiadau

	Cronfeydd Anghyfyngedig £ 000	Cronfeydd Gwaddol £ 000	2021 £ 000	2020 £ 000
Llog y buddsoddiadau	-	18	18	15

8. Gwariant

	Gwariant Uniongyrchol £ 000	Costau Cynnal £ 000	Gwariant Cyfyngedig £ 000	2021 £ 000	2020 £ 000
Gweithgareddau codi arian					
Cynllun loteri	-	12	-	12	11
Ffi broceriaid buddsoddiadau	-	6	-	6	4
Cyfanswm	-	18	-	18	15
Gweithgareddau elusennol					
Gŵyl yr Eisteddfod	490	296	892	1,678	1,527
Cyfanswm	490	314	892	**1,696**	**1,542**

Mae'r gwariant yn cynnwys tâl i'r archwiliwyr am wasanaethau archwilio cyfrifon 2021 o £8,500 (2020: £8,000) a £1,150 (2020 - £14,200) ar gyfer gwasanaethau arbenigol treth ar werth.

9. Costau staff

	2021 £ 000	2020 £ 000
Cyflogau gros	458	484
Cyfraniadau Yswiriant Cenedlaethol y cyflogwr	41	45
Cost pensiwn y cyflogwr	106	124
	605	653

Mae'r cyfanswm o £605,000 yn 2021 yn cynnwys cost o £109,355 ar gyfer diswyddo 5 aelod o staff yn Chwefror 2021. Dilynwyd y broses ddiswyddo gwirfoddol gyda phob un yn derbyn tâl yn ôl y nifer o flynyddoedd cyflawn o wasanaeth a 12 wythnos o gyflog yn lle rhybudd.

Yn ystod y flwyddyn cyflogwyd, ar gyfartaledd misol, 8 o swyddogion cyflogedig llawn amser (2020 - 14) yn y meysydd canlynol:

	2021	2020
Gweithgareddau'r elusen	6	12
Gweinyddiaeth a rheoli	2	2

Personél Rheoli Allweddol

Y personél rheoli allweddol yr Eisteddfod Genedlaethol yw'r ymddiriedolwyr ynghyd a'r Tim Rheoli sydd yn gweithredu trwy'r Bwrdd Rheoli.

Mae aelodau'r Tim Rheoli yn cynnwys y Prif Weithredwr, Trefnydd a'r Pennaeth Artistig, Pennaeth Cyfathrebu a'r Pennaeth Cyllid. Cyfanswm y tâl gros a buddion i weithwyr y personél rheoli allweddol oedd £240,838 - 4 aelod. (2020: £272,250 - 5 aelod).

Nifer o gyflogeion yr oedd eu taliadau, yn cynnwys gwerth trethadwy nwyddau mewn da ond heb gynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr, o fewn yr ystodau canlynol:

	2021	2020
£70,000 - £79,000	1	-
£60,000 - £69,000	-	1

Mae pob cyflogeion sydd yn ennill dros £60,000 yn aelod o gynllun pensiwn lle mae'r budd wedi'i ddiffinio.

Ymddiriedolwyr - Ni chafodd yr ymddiriedolwyr unrhyw dâl yn ystod y flwyddyn (2020: Dim) Ni dderbyniodd unrhyw ymddiriedolwr dâl am wasanaethau proffesiynol a gyflenwyd i'r elusen (2020: £ dim).

Costau teithio i'r ymddiriedolwyr ac aelodau eraill yn ystod 2021 oedd: £ Dim (2020: £ Dim).

10. Eiddo parhaol

Asedau treftadaeth

Gan nad oes cost ar gyfer regalia'r Orsedd (sydd yn cynnwys y Cleddfyf Mawr a'r Corn Hirlas) nid ydym yn cynnwys yr eitemau hyn fel eiddo. Amcangyfrif gwerth ariannol y regalia ar gyfer pwrpas yswiriant yw £222,000 (Mehefin 2016).

Asedau anniriaethol

	Gwefan £ 000	Cyfanswm £ 000
Cost		
1 Ionawr 202	46	46
Ychwanegiadau	56	56
31 Rhagfyr 2021	102	102
Amorteiddiad		
1 Ionawr 2020	44	44
Cost am y flwyddyn	14	14
31 Rhagfyr 2021	58	58
Gwerth net yr asedau		
31 Rhagfyr 2021	**44**	**44**
31 Rhagfyr 2020	2	2

Asedau parhaol

	Adeiladau Parhaol £ 000	Adeiladau Eraill £ 000	Peiriannau/ Offer Maes £ 000	Dodrefn Llwyfan £ 000	Dodrefn Swyddfa £ 000	Eiddo i'r Orsedd £ 000	Cyfanswm £ 000
Cost							
1 Ionawr 2021	570	86	861	19	159	33	1,728
Ychwanegiadau	-	-	-	-	3	-	3
Gwarediadau	-	(30)	-	-	(33)	-	(63)
31 Rhagfyr 2021	570	56	861	19	129	33	1,668
Dibrisiad							
1 Ionawr 2021	271	47	818	19	135	6	1,296
Cost am y flwyddyn	11	15	6	-	12	1	45
Gwarediadau	-	(30)	-	-	(33)	-	(63)
31 Rhagfyr 2021	282	32	824	19	114	7	1,278
Gwerth net yr eiddo							
31 Rhagfyr 2021	**288**	**24**	**37**	**-**	**15**	**26**	**390**
31 Rhagfyr 2020	299	39	43	-	24	27	432

11. Buddsoddiadau

Dewiswyd y buddsoddiadau i gwrdd â gofynion yr Eisteddfod am logau sylweddol, diogelwch cyfalaf, a'r rhwyddineb i droi rhai ohonynt yn arian yn ôl gofynion y llif arian.

Buddsoddiadau Eiddo Parhaol

	Cronfeydd Anghyfyngedig £ 000	Cronfeydd Gwaddol £ 000	Gwerth y Farchnad **2021** Cyfanswm £ 000	Gwerth y Farchnad **2020** Cyfanswm £ 000	Y Gost 2021 £ 000	Llog 2021 £ 000
COIF Cyfrif Cadw *(Charities Official Investment Fund)*	242	230	472	372	472	-
Llog Sefydlog	-	276	276	193	273	4
Cyfranddaliadau	-	835	835	539	717	12
Nwyddau	-	24	24	-	23	-
Eiddo	-	51	51	26	44	-
Buddsoddiadau eraill	-	53	53	29	51	2
Arian ar gyfer dibenion buddsoddi	-	38	38	22	39	-
Cyfanswm Buddsoddiadau parhaol	242	1,507	**1,749**	1,181	1,619	18
Buddsoddiadau Tymor Byr	1,677	-	**1,677**	888	1,677	-
Cyfanswm Buddsoddiadau	1,919	1,507	3,426	2,069	3,296	18

Mae'r arian yng ngyfrif COIF Cadw yn arian hylifol iawn ar gyfer buddsoddi yn y tymor hwy.

Mae'r arian a gynhwysir fel Buddsoddiadau Tymor Byr yn cynrychioli'r arian a dderbyniwyd i'w ddefnyddio ar gyfer yr Eisteddfodau a gynhelir yn y dyfodol agos.

Symudiadau yn y Buddsoddiadau Eiddo Parhaol

	Cyfanswm £ 000
Gwerth y Farchnad - 31 Rhagfyr 2020	1,181
Gwerthu buddsoddiadau (Gwerth y farchnad)	(129)
Prynu buddsoddiadau newydd (Cost)	506
Trosglwyddiad arian i'r Cyfrif Cadw COIF	100
Trosglwyddiad arian o ddyledwyr ar gyfer dibenion buddsoddi	16
Enillion ar fuddsoddiadau	75
Gwerth y Farchnad - 31 Rhagfyr 2021	**1,749**

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL
AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR 2021

12. Dyledwyr

	2021 £ 000	2020 £ 000
Dyledwyr - Masnachol	162	126
Dyledwyr - Grantiau	150	309
Dyledwyr - Eraill	2	404
Ad-daliad Treth Incwm a TAW	100	90
Rhagdaliadau ac incwm cronedig	20	12
	434	941

13. Credydwyr: Dyledus mewn llai na blwyddyn

	2021 £ 000	2020 £ 000
Credydwyr Masnachol	116	84
Credydwyr eraill	19	25
Croniadau	8	21
Tanysgrifiadau am Oes	9	11
	152	141

14. Dadansoddiad o'r Asedau net

	Cronfeydd Anghyfyngedig £ 000	Cronfeydd Cyfyngedig £ 000	Cronfeydd Gwaddol £ 000	2021 £ 000	2020 £ 000
Eiddo anniriaethol	44	-	-	44	2
Eiddo Parhaol	390	-	-	390	432
Buddsoddiadau	242	-	1,507	1,749	1,180
Asedau cyfredol	1,974	235	-	2,209	1,898
Credydwyr cyfredol	(152)	-	-	(152)	(141)
Cynllun pensiwn	950	-	-	950	(60)
	3,448	235	1,507	5,190	3,311

15. Cytundebau prydles

Dadansoddiad o'r rhent sydd i'w dalu o dan gytundebau prydles am y ceir swyddogol:

Y cytundeb yn dod i ben:	2021 £ 000	2020 £ 000
Mewn llai na blwyddyn	4	6
Rhwng blwyddyn a dwy flynedd	-	-
Rhwng dwy a phum mlynedd	-	-
	4	6

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL
AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR 2021

16. Symudiadau yn y Cronfeydd Cyfyngedig

	01/01/21 £	Derbyniwyd £	Gwariwyd £	Arall £	31/12/21 £
Llywodraeth Cymru	-	1,013	813	-	200
Cronfa Treftadaeth y Loteri	-	38	11	-	27
Y Sefydliad Cenedlaethol	-	27	27	-	-
Ymddiriedolaeth Colwinston	-	10	8	-	2
Y Cymmrodorion	-	10	10	-	-
Cronfa Treftadaeth y Loteri	-	10	10	-	-
Sefydliad Cymunedol Cymru	-	5	-	-	5
LGBT+Futures	-	5	5	-	-
Llywodraeth - Prosiect Clwstwr	-	4	4	-	-
Ymddiriedolaeth Nineveh	-	3	3	-	-
Ty cerdd	-	2	1	-	1
	-	1,127	892	-	235

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR 2021

17. Cynllun Pensiwn

Mae'r Eisteddfod yn gweithredu cynllun pensiwn Enillion Ailbrisiedig Gyrfa Cyfartalog (CARE). Gweinyddir y Gronfa gan Adran Bensiynau Cyngor Dinas Caerdydd. Mae'r asedau'r cynllun wedi'u cadw mewn cronfeydd ar wahân.

Mae'r wybodaeth ganlynol yn seiliedig ar werth actiwaraidd llawn y gronfa ar 31 Mawrth 2019 a ddiweddarwyd i 31 Rhagfyr 2021 gan actiwari annibynnol.

	2021	2020	2019
Cyfradd gostyngiad	2.0%	1.4%	2.0%
Chwyddiant Mynegai Pris Defnyddwyr (CPI)	2.7%	2.1%	2.2%
Cyfradd cynnydd mewn tâl pensiynau	2.7%	2.1%	2.2%
Cyfradd cynnydd mewn pensiynau wedi'u gohirio	2.7%	2.1%	2.2%
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau	3.7%	3.1%	3.2%

Ar sail y rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd ar gyfer disgwyliadau einioes, disgwylir i bensiynwr sydd yn 65 ar 31 Ragfyr i fyw am:

		2021	2020
Gwrywaidd	Aelod sydd yn 65 ar 31 Ragfyr	22.3	22.2
	Aelod sydd yn 45 ar 31 Ragfyr	23.3	23.2
Benywaidd	Aelod sydd yn 65 ar 31 Ragfyr	24.7	24.6
	Aelod sydd yn 45 ar 31 Ragfyr	26.1	26.0

Cyfradd adennill a ddisgwyliad ar 31/12/2021:

	Canran asedau ar 2021 (%)	Gwerth 2021 (£m)	Canran asedau ar 2020 (%)	Gwerth 2020 (£m)
Buddsoddiadau ecwiti	67.3	5.07	63.8	4.22
Eiddo	6.7	0.51	7.1	0.47
Bondiau'r llywodraeth	9.5	0.72	11.3	0.75
Bondiau corfforaethol	14.5	1.09	16.5	1.09
Arian	2.0	0.15	1.3	0.09
Arall	0.00	0.00	0.00	0.00
Cyfanswm	100.00	7.54	100.00	6.19

Sefyllfa y gronfa ar gyfer Eisteddfod Genedlaethol Cymru:

	2021 £m	2020 £m
Canran o'r asedau	7.54	6.55
Amcangyfrif o'r rhwymedigaethau	6.59	6.61
(Rhywedigaeth)/Ased a gydnabyddir ar y fantolen	0.95	(0.06)

Mae'r symiau a gydnabuwyd yn y cyfrif elw a cholled fel y canlynol:

	2021 £m	2020 £m
Cost gwasanaeth presennol	0.17	0.20
Cost gwasanaeth y gorffennol	0.00	0.00
Llog ar rwymedigaethau'r cynllun pensiwn	0.00	0.00
Cyfanswm cost gweithredu	0.20	0.20

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL
AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR 2021

Newidiadau i werth presennol oblygiadau'r budd diffiniedig yn ystod y flwyddyn:

	2021	2020	2019
	£m	£m	£m
Oblygiadau agoriadol y budd diffiniedig	6.61	5.93	5.21
Cost gwasanaeth presennol	0.17	0.20	0.14
Llog ar rwymedigaethau'r cynllun pensiwn	0.09	0.12	0.14
Cyfraniadau gan aelodau'r cynllun	0.03	0.04	0.04
Cynnydd actiwaraidd ar rwymedigaethau	(0.10)	0.42	0.47
Buddion a dalwyd	(0.15)	(0.10)	(0.12)
Cost cwtogi	(0.06)	0.00	0.00
Oblygiadau terfynol y budd diffiniedig	6.59	6.61	5.93

Newidiadau i werth farchnad asedau'r cynllun yn ystod y flwyddyn:

	2021	2020	2019
	£m	£m	£m
Gwerth farchnad asedau'r cynllun ar ddechrau'r cyfnod	6.55	6.19	5.43
Enillion disgwyliedig asedau'r cynllun	0.09	0.12	0.15
Cynnydd actiwaraidd ar asedau	0.91	0.18	0.55
Cyfraniadau'r cyflogwr	0.11	0.12	0.14
Cyfraniadau'r cyflogedig	0.03	0.04	0.04
Buddion a dalwyd	(0.15)	(0.10)	(0.12)
Gwerth farchnad asedau'r cynllun ar ddiwedd y cyfnod	7.54	6.55	6.19

Gwir enillion asedau'r cynllun:

	2021	2020	2019
	£m	£m	£m
Enillion disgwyliedig asedau'r cynllun	0.09	0.12	0.15
Cynnydd actiwaraidd ar asedau	0.91	0.18	0.55
Gwir enillion ar asedau'r cynllun	1.00	0.30	0.70

Dadansoddiad hanesyddol gwerthoedd asedau, rhywmedigaethau'r cynllun, cyfanswm y diffyg a phrofiad enillion a cholledion:

	2021	2020	2019	2018	2017
	£m	£m	£m	£m	£m
Gwerth farchnad asedau'r cynllun	7.54	6.55	6.19	5.43	5.83
Rhywmedigaethau'r cynllun	6.59	6.61	5.93	5.21	5.43
Gweddill/(Diffyg) yn y cynllun	0.95	(0.06)	0.26	0.22	0.40

Nid yw'r wybodaeth a gynhwysir yn yr atodiadau yn rhan o'r datganiadau ariannol archwiliedig.

ATODIAD A

Eisteddfod Genedlaethol Cymru

SWYDDOGION Y LLYS A'R CYNGOR 2021

Cymrodyr	R. Alun Evans Geraint R Jones John Gwilym Jones Garry Nicholas D Hugh Thomas
Llywydd	Ashok Ahir
Is-lywyddion	Myrddin ap Dafydd (Archdderwydd) Elin Jones (Cadeirydd Eisteddfod Ceredigion 2022) Michael Strain (Cadeirydd Eisteddfod 2023)
Cadeirydd y Cyngor	Gethin Thomas
Is-gadeirydd y Cyngor	Heulwen Jones
Trysorydd	Gwenno Williams
Cyfreithwyr Mygedol	Emyr Lewis, Philip George, Aled Walters
Ysgrifennydd	Llŷr Roberts
Is-Ysgrifennydd	Gwawr Taylor
Archdderwydd	Myrddin ap Dafydd
Cofiadur yr Orsedd	Christine James

Staff:

Prif Weithredwr	Betsan Moses
Trefnydd a Phennaeth Artistig	Elen Huws Elis
Pennaeth Cyfathrebu	Gwenllïan Carr
Pennaeth Cyllid	Peter Rhys Davies
Swyddog Cyllid	Oriel Hughes
Dirprwy Bennaeth Artistig	Sioned Edwards
Swyddog Cystadlaethau	Lois Jones
Swyddog Technegol	Tony Thomas
Swyddog Cymunedol	Katie Hall